

MANDAL KOMMUNE
Teknisk forvaltning

Melding om vedtak

Olje- og energidepartementet

DERES REF:	VÅR REF:	SAKSBEHANDLER:	ARKIVKODE:	DATO:
	2017/21 - 104	Hallfrid Jostedt, 91802374	K00	18.06.2019

HØRINGSUTTALELSE - FORSLAG TIL NASJONAL RAMME FOR VINDKRAFT PÅ LAND

Bystyret i Mandal behandlet saken i møte 13.06.19 og fattet følgende vedtak:

Punkt 1

Det er utfordringer knyttet til vurderingene mellom klimavennlig energiproduksjon og negative konsekvenser for natur, friluftsliv og befolkning. I slike vurderinger må kommunens syn være avgjørende.

Punkt 2

Mandal kommune mener at det må utarbeides en nasjonal plan for vindkraft og at det ikke bør gis nye konsesjoner før slik plan er vedtatt.

Særutskrift av behandlingen vedlegges.

Med hilsen

Hallfrid Jostedt
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:
Kyrre Jordbakke

Saksfremstilling

SAKSBEHANDLER: Hallfrid Jostedt	SAKSMAPPE: 2017/21	ARKIV: K00
UTVALG: Bystyret	UTVALGSSAKSNR: 57/19	MØTEDATO: 13.06.2019

HØRINGSUTTALELSE - FORSLAG TIL NASJONAL RAMME FOR VINDKRAFT PÅ LAND

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Det er utfordringer knyttet til vurderingene mellom klimavennlig energiproduksjon og negative konsekvenser for natur, friluftsliv og befolkning. I slike vurderinger må kommunens syn tillegges stor vekt.
2. Mandal kommune mener at det bør utarbeides en mer detaljert regional plan for vindkraft og at det ikke bør gis nye konsesjoner før slik plan er vedtatt.

Behandling i Bystyret - 13.06.2019:

Forslag fra Morten Ekeland/SV - Punkt 2 endres til:

Mandal kommune mener at det må utarbeides en nasjonal plan for vindkraft og at det ikke bør gis nye konsesjoner før slik plan er vedtatt.

Forslag fra FRP v/Harald Øyslebø:

Mandal bystyre mener at miljø- og naturødeleggelsene ved utbygging av vindkraft på land blir enorme. Bystyret sier nei til utbygging av vindkraft på land.

Endringsforslag til andre setning i punkt 1 fra Jon Gunnar Ask/H:

I slike vurderinger må kommunens syn være avgjørende.

VOTERING

FRP-forslaget fikk 8 stemmer (7 FRP, 1 SV), 27 stemte i mot

H-forslaget ble vedtatt med 28 stemmer, 7 stemte mot (1 KRF, 4 AP, 1 H, 1 V)

SV-forslaget ble vedtatt med 27 stemmer (11 AP, 1 SV, 1 MDG, 4 KRF, 2 H, 1 SP, 2 V, 5 FRP), 8 stemte mot

Innstillingen deretter enstemmig vedtatt

Vedtak i Bystyret - 13.06.2019:

Punkt 1

Det er utfordringer knyttet til vurderingene mellom klimavennlig energiproduksjon og negative konsekvenser for natur, friluftsliv og befolkning. I slike vurderinger må kommunens syn være avgjørende.

Punkt 2

Mandal kommune mener at det må utarbeides en nasjonal plan for vindkraft og at det ikke bør gis nye konsesjoner før slik plan er vedtatt.

Utrykte vedlegg: Høringsforslaget finnes på <https://www.nve.no/nasjonal-ramme-for-vindkraft/?ref=mainmenu>

Bakgrunn:

Olje- og energidepartementet (OED) ga i 2017 Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) i oppdrag å utarbeide et forslag til nasjonal ramme for vindkraft på land. Forslaget skulle inneholde et oppdatert kunnskapsgrunnlag for landbasert vindkraft og kart med forslag til de mest egnede områdene for lokalisering av vindkraft. Bakgrunnen for OED sitt ønske er at kostnadsutviklingen på strøm og vindturbiner har gjort at det nå ser ut til å bli økonomisk lønnsomt å etablere vindkraftanlegg, og at interessen derfor øker blant potensielle utbyggere. Forslaget er nå sendt ut på høring med høringsfrist 01.10.2019. I høringsbrevet spør OED både om innspill til NVEs forslag og om det bør fastsettes en nasjonal ramme for vindkraft i Norge.

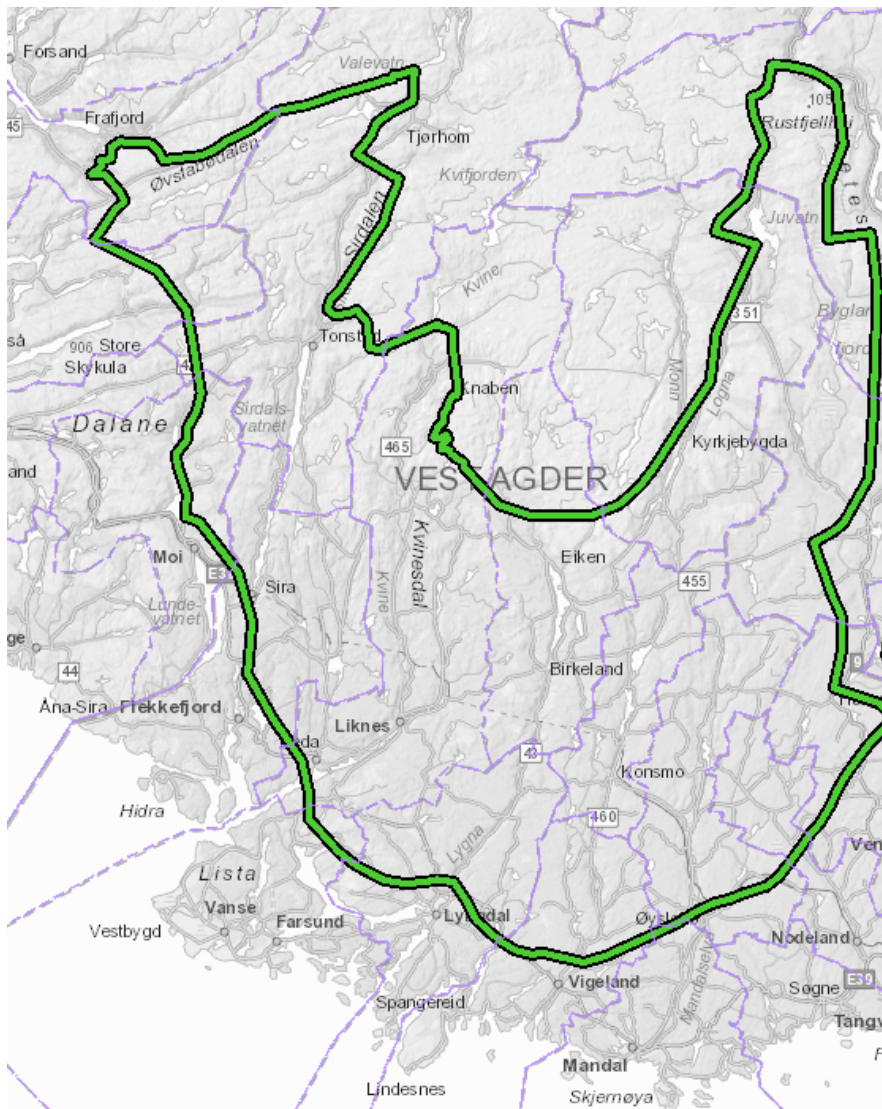
Som ledd i å oppdatere kunnskapsgrunnlaget er det utarbeidet 21 temarapporter om virkninger av vindkraftverk. Rapportene finnes på NVE sine sider og omfatter følgende temaer:

- Fugl
- Flaggermus
- Villrein
- Annet dyreliv
- Naturtyper
- Landskap (sammen med Riksantikvaren)
- Friluftsliv
- Sammenhengende naturområder
- Kulturminner og –miljøer
- Reindrift
- Reiseliv
- Iskast
- Nabovirkninger
- Drikkevann
- Næringsutvikling
- Forsvaret
- Værradarer
- Sivil luftfart
- Elektronisk kommunikasjon
- Andre tema
- Klimaavtrykk og livssyklusanalyser

Kartforslaget er utarbeidet ved først å fjerne de områdene som rent teknisk sett ikke har forutsetninger for lønnsom produksjon ut fra vindforhold, nett-tilknytning og andre tekniske forutsetninger. Deretter er øvrige relevante sektormyndigheter, i hovedsak Riksantikvaren og særlig Miljødirektoratet, sterkt involvert for å ivareta naturmiljø og vernehensyn, bl.a. med utgangspunkt i temarapportene. Etter denne gjennomgangen ble 43 områder redusert til 13 hvorav ett stort område ligger i Vest-Agder og omfatter en stor del av nye Lindesnes kommune (se kartet nedenfor). Mandal kommune berøres knapt.

Det utpekte området omfatter i grove trekk Lindesnes kommune nord for Vigeland og hele Marnardal kommune nord for Øyslebø. Begrunnelsen for å peke ut området som et av de mest egnede er at det er svært gode vindforhold, spesielt i heiområdene, og at området er egnet i et kraftsystemperspektiv (god nettilknytning).

Område i Vest-Agder som etter NVE sitt syn kan være egnet til vindkraftproduksjon

Vurdering:

OED understreker at rapporten ikke er tenkt behandlet i Stortinget eller planlagt gitt noen annen formell status enn at det skal være et faglig råd fra NVE som signaliserer hvor det er mest sannsynlig at det kan gis konsesjon til utbygging. Ethvert prosjekt som foreslås må derfor underlegges konsesjonsbehandling med konsekvensutredninger på vanlig måte. Rammen skal ikke ekskludere søknader i andre områder, men faren for å få avslag etter en omfattende og kostbar konsekvensutredning utenfor området, vil være større enn innenfor.

OED ber om et svar på om det i det hele tatt bør vedtas et rammedokument som fremlagt. All den stund prosjektet nå er gjennomført, og det uansett ikke er planlagt å gi dokumentet noen formell planstatus, ser en ikke noen grunn til å kommentere dette nærmere i noen uttalelse. NVE sin oppfatning vil gjennom det eksisterende arbeidet uansett være kjent.

Videre bes det om kommentarer på inndelingen i kartet. Fra OED blir det understreket at gode prosjekter utenfor områdene også vil kunne få konsesjon samtidig som dårlige prosjekter innenfor vil kunne få avslag. En kan derfor spørre seg om det er nødvendig å trekke opp slike grenser. Det store engasjementet som synes å gjelde, aktualiserer kanskje heller at et arbeid med en regional plan for vindkraft i det aktuelle området blir satt i gang. Videre konsesjoner bør i tilfelle legges på vent til et slikt planverk foreligger. Dette virker viktigere etter hvert som vindmøllene ser ut til å vokse til svært store dimensjoner og indirekte berøre store områder, også på tvers av kommunegrenser.

Kommunenes rolle

Et moment som ikke omtales i rammeplanen, men som opptar og bør oppta mange kommuner, er endringen i Plan- og bygningsloven (PBL) som kom i 2015. Endringen innebærer at det ikke lenger er krav om en arealplan etter PBL for utbygging av et

vindkraftanlegg. Behandlingen styres av Energiloven der kommunen kun blir en høringspart i konsesjonsbehandlingen uten noen form for vetorett. En berørt kommunes mulighet til å påvirke ligger i å bli hørt i konsesjonsbehandlingen eller evt. klage på vedtaket som i tilfelle vil bli løftet til OED. NVE hevder at kommunenes oppfatning uansett vil veie tungt i en konsesjonsbehandling, noe praksis til nå har vist.

Protester fra befolkningen

Det omfattende arbeidet som er lagt ned gjør det vanskelig å protestere på utvelgelsen av områdene, men det er en realitet at forslaget har skapt et stort engasjement i forskjellige miljøorganisasjoner og andre organisasjoner og grupper. Motstanden baserer seg i stor grad på de omfattende miljø-ødeleggelsene som følger av byggingen av veier og standplasser, konsekvensene for fugl og dyreliv, og forringelsen av store områder med urørt natur. Vindturbinene har vokst i størrelse, og for å være effektive snakker man i dag om turbiner på over 150 meters høyde. Det sterkt kupert landskapet i våre områder gjør at det ofte blir store inngrep i naturen for å anlegge vindkraftanleggene. Influensområdene rundt slike anlegg blir store, og møllene blir synlige på svært lang avstand. Sentralt i våre områder står konsekvensene for rødlistede arter som hubro og trekkfugler som passerer områdene her syd hvert år. Det synes å være en bred oppfatning at prisen man betaler gjennom miljøødeleggelser ved vindkraftverk på land, generelt er altfor stor i forhold til de økonomiske og klimamessige fordelene som ligger i vindkraft.

Protestene treffer ikke helt høringsdokumentet der det høres på utvelgelsen av «egnede områder», og som egentlig er en ekskludering av områder som NVE mener er mindre egnet, og et spørsmål om kommentarer til utvelgelsen. Det er ingen forhåndsgodkjenning av anlegg innenfor grensene, men et signal til utbyggere om at det vil bli vanskeligere å få konsesjon utenfor enn innenfor grensene. Før rammedokumentet ble lagt frem har det blitt søkt om og gitt konsesjoner til mange vindkraftanlegg også utenfor de utvalgte områdene. Dette vil med rammedokumentet bli vanskeligere.

Denne saksfremstillingen er i hovedsak den samme som er under utarbeidelse for behandling i fellesnemnda 21. juni, med følgende foreløpige forslag til vedtak:

Nye Lindesnes kommune registrerer at store deler av kommunen regnes som velegnet for vindkraft av NVE. For å styre utviklingen i egne områder vil kommunen foreslå at de utvalgte områdene ikke gis noen formell status utover å være en anbefaling fra NVE. Samtidig foreslår kommunen at nye konsesjoner legges på vent til det er utarbeidet en regional plan for vindkraft i det utpekte området.

Videre vil kommunen understreke at praksisen med å vektlegge tungt de berørte kommunenes oppfatning i konsesjonsbehandlingen, må fortsette. Det er særdeles viktig at lokaldemokratiet blir hørt når så store inngrep skal gjennomføres i natur som betyr mye for lokalbefolkningen.

Økonomiske konsekvenser:

Vindkraftverk kan være økonomisk lønnsomme.

Konsekvenser for barn og unge:

Fordelen med produksjon av klimavennlig energi må vurderes i forhold til ulemper ved lokalisering. Ingen spesielle konsekvenser for barn og unge.

Konklusjon:

Avgrensingen av området som NVE mener kan være egnet til vindkraftproduksjon følger omtrent grensen mellom Mandal og Marnardal.

Det er utfordringer knyttet til vurderingene mellom klimavennlig energiproduksjon og negative konsekvenser for natur, friluftsliv og befolkning. I slike vurderinger må kommunens syn tillegges stor vekt.

Rådmannen er enig i at det bør utarbeides en mer detaljert regional plan for vindkraft og at det ikke gis nye konsesjoner før slik plan er vedtatt.

Mandal, 29.05. 2019

Irene Lunde
rådmann

Arne Wilhelmsen
kommunalsjef